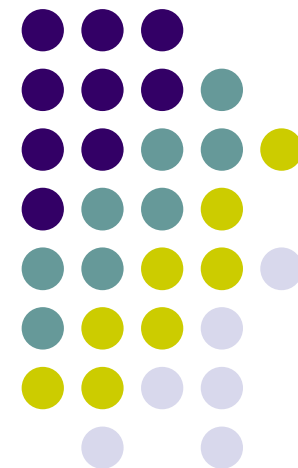

STANDARDY PRÁCE V GALERIÍCH VÝSTUPY Z PROJEKTŮ RG ČR

PhDr. DAGMAR JELÍNKOVÁ

Seminář Metodického centra pro muzea
výtvarného umění, Praha

19. 10. 2015

Spolupráce MC MVU a RG ČR

- **Aktivní participace metodického centra na významných projektech RG ČR**
 - **Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb - CZ.1.04/1.1.01/B9.00015 – 2014 - 2015 – projekt ve spolupráci s Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů (UZS) a Odborovým svazem pracovníků kultury a ochrany přírody (OSPKOP)**
 - **Standardizace práce se sbírkami v galeriích ČR a způsoby jejího měření – projekt zahájen 2012; letos probíhá IV. etapa projektu, projekt dotován MK ČR**

Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb

- Projekt byl spolufinancován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR
- RG zapojena do projektu díky svému členství v Unii zaměstnavatelských svazů (UZS)
- MC MVU v roli koordinátora projektu za galerie
- **RG v projektu získala:**
 - Zmapování aktuální personální situace v členských galeriích RG ČR
 - Vymezení vzorové náplně pro 5 hlavních odborných pozic v muzeích umění
 - Zahájení sociálního dialogu a první návrh kolektivní smlouvy vyššího stupně mezi RG ČR a OSPKOP
 - Návrh rámce vzdělávacího systému pro galerie

Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb

- **Aktuální personální situace v členských galeriích RG**
- **Strukturované rozhovory s personalisty a vedením galerií**
 - **20 oslovených galerií** – 2 státní, 15 krajských, 3 městské – úplné spektrum různých typů galerií z 27 členských institucí RG
 - **Dotazník - okruhy otázek**
 - Stručná charakteristika instituce (počet budov, velikost sbírek, počet zaměstnanců)
 - Obecné otázky (strategické dokumenty a další interní předpisy, personální práce a způsoby hodnocení, vzdělávání zaměstnanců, sociální dialog)
 - Vybrané typové pozice (kurátor sbírky, edukátor, správce deponitáře, muzejní registrátor, restaurátor/konzervátor)
 - Výsledky publikovány ve sborníku k projektu

Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb

- **Aktuální personální situace v členských galeriích RG**
- **Výsledky potvrdily řadu problémů – nejnaléhavější jsou:**
 - Kumulace funkcí jednomu zaměstnanci (nejvíce u správců depozitářů, edukátorů, muzejní registrátorů)
 - Značné rozdíly v zařazování a odměňování za stejný typ práce u profesí, které nejsou zařazeny v katalogu prací – edukátor, muzejní registrátor
 - Velký počet galerií, které nemají ani na jeden celý přepočtený úvazek kurátora sbírky, edukátora nebo správce depozitáře, chybějící pracovní pozice pro restaurátory/konzervátory v galeriích
 - Nevyužívání moderních nástrojů řízení lidských zdrojů – jen 3 galerie mají pozici personalisty, nemožnost motivačního odměňování zaměstnanců, nedostatečný profesní růst a vzdělávání

Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb

- **Vymezení vzorové náplně pro 5 hlavních odborných pozic v muzeích umění**
- **Východiska**
 - **K naplnění veřejné služby v muzeích jsou třeba vysoce specializované odborné činnosti, většinou s nároky na vysokoškolské vzdělání**
 - **Tři hlavní oblasti:**
 - **péče o sbírky** (kurátor sbírky, restaurátor/konzervátor a správce depozitáře)
 - **péče o návštěvníka** (edukátor)
 - **péče o řádný chod organizace** (management – ředitel/vedoucí pracovník, muzejní registrátor)

Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb

- **Vymezení vzorové náplně pro 5 hlavních odborných pozic v muzeích umění**
- **Obsahově sestaveny a porovnány s těmito zdroji:**
 - Platný katalog prací
 - Zákonné předpisy pro muzejní sbírky v ČR a metodiky MK
 - Obecné kompetence podle Národní soustavy kvalifikací
 - Zahraniční praxe – modelové popisy podle britských materiálů získaných v rámci zahraničních cest v projektu
- **Cílem obecně formulovaných popisů je sjednocení praxe při definování požadavků v rámci RG a nastolení rovného přístupu k jednotlivým profesním pozicím**

Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb

- **Struktura jednotlivých pracovních náplní**
 - **Obecná charakteristika typové odborné profese**
 - Shrnuje zpravidla povinnosti plynoucí ze sbírkového zákona a metodik k němu ve vztahu ke sbírce registrované v centrální evidenci na MK
 - **Typické pracovní aktivity**
 - Pracovní kompetence svázané s danou profesní specializací a odpovědnosti plynoucí z mezinárodních muzejních standardů i etického kodexu ICOM, mohou se proměňovat podle velikosti muzea a úrovně další pracovních specializací v organizační struktuře (kumulace funkcí)
 - **Kvalifikace a další kompetence**
 - Požadované vzdělání pro danou typovou profesi, obecné kompetence zaručující propojení každé z popsaných profesí s dalšími činnostmi a službami v muzeu

Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb

MUZEJNÍ EDUKÁTOR

Obecná charakteristika:

Muzejní edukátor zprostředkovává veřejnosti muzejní sbírky, které fungují jako zdroj vzdělávání pro všechny věkové kategorie. Pracuje také v komunitním kontextu. Vytváří vysoce kvalitní a dynamické programy, které vedou k poznání a participaci. Vytváří, nabízí, uskutečňuje a hodnotí programy a připravuje akce pro školy, skupiny a jednotlivce. Rozvíjí obrazotvornost a tvořivé schopnosti, poskytuje specializovanou odbornou pomoc v oblasti zájmového vzdělávání a volného času. Zaměřuje se rovněž na skupiny, které zatím do muzea nechodí.

Typické pracovní aktivity:

liší se podle velikosti muzea, rozpočtu a muzejní politiky vůči veřejnosti.

- koncipuje vzdělávací strategie muzea, které zahrnují široké publikum v souladu s étosem a zaměřením muzea jako instituce,
- vytváří obsahy komentovaných prohlídek, vzdělávacích programů a dílen k jednotlivým výstavám nebo dalším muzejním tématům,
- spolupracuje se školami celé vzdělávací soustavy - vybízí je k využití potenciálu sbírek a aktivit muzea v souladu s národním vzdělávacím kurikulem,
- vytváří a rozvíjí vzdělávací materiály pro návštěvníky, školy, rodiny a speciální návštěvnícké skupiny,
- samostatně vede komentované prohlídky, dílny a programy,
- spolupracuje s externími subjekty (umělci),
- koncipuje finanční záměr (vlastní rozpočet) a odpovídá za jeho hospodárné čerpání,
- řídí tým spolupracovníků a dobrovolníků,
- nabízí aktivity inspirované historií a uměním pro místní komunity na základě požadavků této komunity a škol, které se vztahují k tématu výstav a expozic,
- shromažďuje, analyzuje a reflektuje výsledky poskytovaných vzdělávacích

KVALIFIKACE A DALŠÍ KOMPETENCE

- Vysokoškolské vzdělání v relevantní oblasti spravované sbírky, pedagogika a speciální pedagogika, muzeologie, historie umění, umělecké obory, kulturní studia (dle povahy sbírek) sociálně právní studia,
- pedagogické kompetence (pedagogické minimum),
- obeznámení s národním vzdělávacím kurikulem a programy škol ve své oblasti,
- znalost světového jazyka,
- relevantní praxe pokud není vzdělání v muzejních specializacích, dobrovolnická zkušenost výhodou,
- schopnost identifikovat potřeby veřejnosti a proměny veřejných služeb,
- dobré komunikační dovednosti – psané i ústní,
- schopnost vystupovat na veřejnosti a učit,
- plánování a navrhování aktivit přiměřených cílové skupině,
- kreativita v navrhování a vyhledávání zdrojů činnosti,
- schopnost práce s mladými lidmi, dospělými, seniory, znevýhodněnými a různými zájmovými skupinami, identifikace jejich potřeb a zpracování vzdělávacích materiálů,
- povědomí a citlivost ke kulturním odlišnostem a lidským handicapům,
- dobré organizační a administrativní dovednosti, týmová práce, flexibilita,
- technická gramotnost a práce s informačními technologiemi a webem,
- motivace a schopnost samostatné práce, přijetí osobní odpovědnosti,
- aktivní přístup, zvládání rizik a etické jednání,
- schopnost sestavit rozpočet a nacházet další zdroje pro edukační činnost.

Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb

- **Kolektivní smlouva vyššího stupně**
 - **Interní katalog prací pro RG ČR**
 - zpracován ve tvaru a členění Katalogu prací, z něhož vychází
 - profese, kde aktuální znění katalogu prací dostatečně neodráží aktuální potřeby muzeí umění, mají navrženo nové znění vycházející z formulací typových pozic a kombinace aktuálně platných katalogových definic
 - materiál předložen RG na Sněmu v Roudnici v září 2015, ještě nedošlo k diskusi o jeho převzetí členskými galeriemi RG

Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb

MUZEJNÍ REGISTRÁTOR – SPECIALISTA (Registrar)

(2.04.05 Kurátor sbírkových a mobiliárních fondů)

Obecná charakteristika:

Tato samostatná pozice vyžaduje systematickou práci a dostatečné znalosti a muzejní praxi, zaměstnanec se účastní práce spojené s vedením a smluvní administrací sbírek, úzce spolupracuje s kurátory sbírek a dalšími odděleními - výstavním, vzdělávacím, ekonomickým a bezpečnostním.

10. tarifní platová třída

1. Zajišťování zahraničních výpůjček a zápujček sbírkových předmětů a mobiliárních fondů včetně dokumentování jejich stavu. (2.04.05 Kurátor sbírkových a mobiliárních fondů tř. 10/4)
2. Administrace výpůjčních smluv, vývozních povolení a dalších průvodních transportních dokladů.
3. Vedení korespondence s vypůjčiteli, dopravci, pojišťovnami.
4. Vytváření záznamů a dokumentů v papírové i elektronické podobě včetně práce s archiváliemi a dalšími médii, ručení za přesnost a důvěryhodnost informací.
5. Spolupráce s bezpečnostním oddělením / pracovníkem při přípravě či vyplňování protokolu o stavu a vybavení budovy (facilities report).
6. Spolupráce s konzervátorem/restaurátorem/kurátorem při nastavení požadavků výpůjční smlouvy - podmínky balení, manipulace a preventivní konzervace a bezpečnosti sbírkového předmětu během výpůjčky a spoluúčasť na zpracování protokolu o stavu sbírkového předmětu (condition report).

12. tarifní platová třída

1. Organizace rozsáhlých výstavních projektů včetně mezinárodních. (2.04.05 Kurátor sbírkových a mobiliárních fondů tř. 12/2)
2. Vedení rozsáhlé agendy výpůjčních smluv, vývozních povolení a dalších průvodních transportních dokladů.
3. Vedení, organizace a logistika výpůjček - včetně nezbytných informací pro dokumentaci a smluvní zajištění výpůjček, komunikace s vypůjčiteli, dopravci a pojišťovnami, koordinace transportů a balení pro dopravu, podkladů a seznamů pro účetní operace, zajištění kurýrních dokumentů a monitoringu finančních nákladů.
4. Návrh bezpečnostních pravidel a vyhotovování protokolu o stavu a vybavení budovy (facilities report) a jeho vyhodnocování.
5. Návrh nastavení požadavků výpůjční smlouvy - podmínky balení, manipulace a preventivní konzervace a bezpečnosti sbírkového předmětu během výpůjčky a zpracování protokolu o stavu sbírkového předmětu (condition report).
6. Spolupráce na koncepcích ochrany sbírek⁷ a jejich promítnutí je do výpůjční i evidenční agendy.
7. Zpracovávání koncepcí a systémové řešení dokumentačních činností v muzejnictví. (2.04.07 Dokumentátor tř. 12/3)

Standardizace práce se sbírkami v galeriích ČR a způsoby jejího měření

- **Práce na definici standardů pro galerie vychází z akreditačního modelu Velké Británie**
 - Tři specifické tématické okruhy
 - **péče o sbírky**
 - **péče o návštěvníka**
 - **péče o zdraví organizace**
 - Zahraniční cesty v projektu *Sociální dialog* významně pomohly k upřesnění řady otázek a materiálů, s nimiž pracovní skupiny RG v tomto projektu pracují
 - Zatím zmapovány a připravovány podklady v prvních dvou okruzích, zdraví organizace musí být předmětem diskuse a práce komory ředitelů RG

Standardizace práce se sbírkami v galeriích ČR a způsoby jejího měření

- **2012 – 2013**
 - Překlady a analýza zahraničních materiálů
 - Zpracován a vyhodnocen dotazník mapující výchozí stav galerií RG
 - Definovány cíle (vytvoření oborového kodexu, definice vlastních standardů)
- **2014**
 - Vydán sborník shrnující dosavadní výstupy z projektů RG 2007-13
 - Činnost zahájila pracovní skupina pro edukaci – mapování výchozího stavu,
 - V oblasti péče o sbírky transformován přeložený dotazník *Měřítko péče o muzejní, archivní a knihovní sbírky* (UK) pro potřeby RG
 - Výsledky práce v synergii s projektem UZS *Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb*

Standardizace práce se sbírkami v galeriích ČR a způsoby jejího měření

● 2015

- Pracují obě skupiny – pro oblast správy sbírek i pro oblast péče o návštěvníky a jejich zážitky
- Členským galeriím zadáno **vyplnění dotazníku Měřítko péče o galerijní sbírky**, dotazníky by měly být do konce roku vyhodnoceny – výsledky podkladem pro naplnění koncepce rozvoje muzejnictví
- V oblasti edukace analyzovány zahraniční modely, zadán druhý dotazník mapující aktuální stav agendy v galeriích
- V synergii s projektem UZS začleňovány získané informace a materiály

Standardizace práce se sbírkami v galeriích ČR a způsoby jejího měření

● ÚKOLY RG V ROCE 2016

- **Plnění termínů úkolů definovaných novou Konceptí rozvoje muzejnictví**
 - Kritéria pro kategorizaci muzeí v rámci Registru muzeí a galerií (včetně kategorie Národní sítě muzeí)
 - Stanovení rámcových standardů kvalifikované péče o muzejní sbírky
 - Podíl na definování pravidel pro dotační program Akviziční fond (nabývání současného umění do muzejních sbírek)
 - Definování obsahu tzv. edukačního portálu a vytipování příkladů dobré praxe z galerijního prostředí

Standardizace práce se sbírkami v galeriích ČR a způsoby jejího měření

● ÚKOLY RG V ROCE 2016

- **Plnění termínů úkolů definovaných novou Konceptí rozvoje muzejnictví (2. část)**
 - Vyhodnocení plnění koncepčních materiálů ČR v oblasti dobrovolnictví
 - Vyhodnocení aplikace etických standardů ICOM v oblasti donátorských aktivit
 - Vyhodnocení účinnosti dosavadních dotačních programů a návrh jejich optimalizace
 - Kvalifikovaná diskuse k návrhu akreditačního systému muzeí
 - Kvalifikovaná diskuse k novým parametrům a kritériím pro muzejní statistiku

Standardizace práce se sbírkami v galeriích ČR a způsoby jejího měření

● ÚKOLY RG V ROCE 2016

- Ke splnění úkolů plynoucích z nové koncepce nestačí pouze přenos práce na úzké pracovní skupiny nebo předsednictvo RG
- **Je nezbytně nutné aktivizovat celou RG**
 - Materiály z obou projektů musí jednotlivé komory RG nastudovat a okamžitě zahájit intenzivní práci na jejich profesním přenesení do oblastí, v niž musí RG příští rok vyjádřit svá většinová stanoviska
 - Je také nezbytné zahájit na různé úrovni jednání s AMG, aby byly maximálně sladěny názory obou profesních spolků

RG ČR jako profesní lídr svého oboru

- **RG musí velmi rychle:**

- Převzít odpovědnost na kontinuitu odborné práce a rozvoj oboru (viz získané zahraniční zkušenosti)
- Dokončit definici svých profesních standardů (zejména v oblasti zdravé muzejní instituce) a zpracovat je v podobě požadované MK
- Dokončit definování pracovních standardů pro všechny pracovní pozice v galeriích (*nejlépe využít možností metodiky MV - procesní modelování agend, předpoklad získání evropského grantu ve spolupráci se sociálními partnery*)
- Sepsat a vydat oborový kodex, který popíše jednotlivé galerijní činnosti pro veřejnost, zřizovatele a nastupující mladé odborníky
- Vytvořit ve spolupráci s muzejními metodickými centry model vzdělávání pro galerijní zaměstnance
- Věnovat prioritní pozornost možnostem dostupnosti v rámci cestovního ruchu i pro různé skupiny handicapovaných občanů (viz model přátelského pracoviště a jeho případná certifikace pro galerie)

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

PhDr. Dagmar Jelínková

Metodické centrum pro muzea výtvarného umění

Národní galerie v Praze

jelinkova@ngprague.cz, 224 301 163

www.mc-galerie.cz